

Framtíðarsýn fyrir Bárarvöll

Álitsgerð unnin fyrir Golfklúbbinn Vestarr í kjölfar hugmyndafundar með félögum klúbbsins 2. júní 2011

Edwin Roald
GOLF COURSE ARCHITECT

Gefið út 9. júní 2011

Efnisyfirlit

Framtíðarsýn fyrir Bárarvöll	1
Heimsókn skýrsluhöfundar til Grundarfjarðar:	3
Gönguferð um Bárarvöll og framvinda félagsfundar	3
Hugmyndir fundargesta	5
1	5
2	5
3	6
4	6
5	7
6	7
7	7
8	8
9	8
Almennt	8
Gróður	9
Staðsetning, afstaða og umfang hindrana (glompur & gróður):	
Hvernig refsum við fyrir teighögg utan brautar?	10
Teigar	11
Stígar og vinnuvegir	13
Flatir	15
Jarðvegsskipti á flötum	15
Aðferðir	16
Efnisval	17
Moldarblöndun	18
Tyrping & gerð ræktunarsvæðis fyrir flatartorf	18
Samantekt og lokaorð	20

Heimsókn skýrsluhöfundar til Grundarfjarðar:

Gönguferð um Bárarvöll og framvinda félagsfundar

Undirritaður heimsótti Golfklúbbinn Vestarr (GVG) og Bárarvöll fimmtudaginn 2. júní. Var gengið um Bárarvöll að morgni, þar sem sérstök áhersla var lögð á að skoða flatir vallarins m.t.t. mögulegra jarðvegsskipta á þeim á næstu árum. Var það gert að beiðni klúbbsins. Rætt var um að slík framkvæmd gæti orðið gott tækifæri til að gera um leið lítils háttar lagfæringar á flestum flötum.

Hugmyndir um slíkar aðgerðir voru lauslega ræddar á hverri flöt. Í flestum tilvikum var um stækkun að ræða, auk þess sem undirritaður mælti með að halli yrði minnkaður á hluta sumra flatanna til að fjölga mætti möguleikum til holutöku og dreifa þannig álagi betur. Þá var einnig rætt um forgangsörðun þessarar framkvæmda, þ.e. hvaða flatir þyldu minnsta bið hvað þetta varðar (sjá kafla um flatir).

Með skýrsluhöfundi í för voru Pétur V. Georgsson, formaður GVG, Hákon Gunnarsson vallarstjóri, Guðni Hallgrímsson, formaður vallarnefndar, og Marteinn Njálsson landeigandi.

Að gönguferð lokinni var efnt til fundar með félögum í golfklúbbum í Sögusetrinu í Grundarfirði, þar sem undirritaður gerði stuttlega grein fyrir mati sínu á Bárarvelli. Til grundvallar lá teikning Hannesar Þorsteinssonar golfvallahönnuðar að framtíðarútliti hins 9-holna vallar frá 2006 með viðbótum frá Marteini Njálssyni dags. 22. júní 2010 (“fyrirliggjandi teikning”). Því næst var fundargestum gefinn kostur á að gera eigin tillögur að breytingum, sem þeir merktu inn á fyrrnefnda teikningu, sem og á stækkaðar myndir af einstökum brautum vallarins. Skýrsluhöfundur gekk á meðan milli hópa og ræddi hugmyndir við fundargesti er þeir settu þær niður á blað.

Að því loknu gaf undirritaður gestum kost á að kynna hugmyndir sínar fyrir hópnum. Að lokum reifaði undirritaður þær hugmyndir sem fram komu frá fundargestum og bætti við sínum eigin, sem þó voru ekki bundnar við smáatriði, heldur voru frekar lagðar fram sem tillögur að heildarhugmyndafræði við þróun vallarins. Á þessu voru nokkrar undantekningar, sem flestar komu til tals í svörum skýrsluhöfundar við spurningum úr sal.

Sjá umrædda teikningu á næstu síðu.

Hugmyndir fundargesta

Hér á eftir fer samantekt yfir hugmyndir fundargesta ásamt tillögum skýrsluhöfundar, skipt niður eftir einstökum brautum. Hugmyndirnar eru sumar hverjar lauslega umorðaðar. Athugasemdir skýrsluhöfundar eru merktar með bláu lettri. Þær hugmyndir, sem fram koma hér að neðan án athugasemda, eru samþykktar af hálfu undirritaðs:

1

1. Hætta að hirða hluta graslendis milli 1. og 9. brautar. Þar fái grasið að vaxa.

Þessi hugmynd á tvímælalaust rétt á sér. Allir klúbbar eiga að hugleiða alvarlega hvort þeir hafi tækifæri til að minnka umfang hirðingar. Helsta viðfangsefnið í þessu tilviki eru mögulegar leiktafir. Ef grasi verður leyft að vaxa á stóru svæði milli 1. og 9. brautar, þá telur undirritaður að fara eigi gætilega gagnvart nánd hins ósnerta grassvæðis við 1. braut, mun fremur en þá níundu. Vitað er að á fyrsta teig eru kylfingar gjarnan taugaóstyrkir og oft illa undirbúnir. Einnig er alþekkt að flest misheppnuð högg hins almenna kylfings leita til hægri, fremur en til vinstri. Til að forðast óþarfa tafir við leit að boltum er ráðlegt að stíga varlega til jarðar í þessu og byrja smátt.

2. Stækka glompur.

3. “Bæta við aspir” beggja vegna brautar, alla leið frá upphafi brautarsláttar til flatar.

Hér er undirritaður ekki viss við hvað nákvæmlega er átt, hvort hér sé mælt með því að fleiri öspum verði bætt við, eða bara trjágróðri almennt. Skýrsluhöfundur er ekki ýkja hrifinn af öpum og myndi fremur kjósa að sjá tegundir sem fyrirfinnast í íslensku landslagi frá náttúrunnar hendi, ekki síst við þau skilyrði sem ríkja á Bárarvelli. Mælt er með því að leitað verði til sérfræðinga á sviði trjáræktar um þetta atriði. Golfvallahönnuður getur lagt fram forsendur sem slíkur sérfræðingur getur síðan unnið með, t.d. teikningu sem sýnir staðsetningu, lögun og stærð trjáræktarsvæða með lýsingum á æskilegri hæð og tilgangi.

2

1. Nýr aftasti teigur byggður skv. fyrirbyggjandi teikningu og hann hækkaður nægjanlega til að kylfingur sjái flaggstöngina á flöt. Þrír aðilar nefna þessa staðsetningu, sem og ræktun lands niður að skurði til að stytta vegalengd sem kylfingur af aftasta teig þarf að slá yfir óhirt land.
2. Öll þessi nýrækt verði slegin sem braut, þ.e. að brautin verði samhangandi, en ekki slitin í sundur líkt og fyrirbyggjandi teikning sýnir. Lagt til af tveimur aðilum, m.a. á þeim forsendum að auðveldara sé að slá svæðið milli brautarkafla á fyrirbyggjandi

teikningu með brautarvél, fremur en öðrum tækjum sem klúbburinn hefur yfir að ráða. [Samþykkt, ef staðhættir leyfa með góðu móti.](#)

3. Meiri gróður, beggja vegna brautar.

[Engum mótmælum hreyft hér, en haft skal í huga að þrengja ekki um of að brautinni með gróðri, vegna leiktafa o.þ.h. sem nefnt er í athugasemdum við 1. braut.](#)

Þær hugmyndir, sem fram komu meðal fundarmanna um 2. braut, eru ákaflega góðar að mati undirritaðs. Þær eru jafnframt í takt við fyrirliggjandi teikningu að mestu leyti, ef frá er talin tvískipt brautin. Hugsanlega er unnt að hafa brautina óslitna, en það þarf einfaldlega að ráðast þegar farið verður í framlengingu brautarinnar í átt að teigum, niður að skurði.

Mælt er með að teikningu verði framfylgt að öðru leyti, sérstaklega gagnvart teigum (sjá kafla um teiga). Landið milli aftasta teigs og brautar er fremur torfært og ekki geta allir kylfingar slegið 70 m á flugi áður en inn á braut er komið. Þriðji teigurinn, sem sýndur er á teikningu, gerir hér gæfumuninn (sjá kafla um teiga).

Með þessum breytingum fæst ýmis ávinningur. Færri kylfingar reyna við flöt í teighöggi. Slíkt er viðkvæmt gagnvart leikhraða og flæði í upphafi hrings. Draga má þannig úr leiktöfum. Þar að auki mun gönguvegalengd frá 1. flöt á 2. teig styttest.

3

1. Fremri teigur skakkur miðað við braut. Fremri teigur verði færður neðar, þ.e. til vesturs. [Þarf að skoða betur.](#)
2. Stækka flöt, að mestu til vesturs (vinstri).
3. Gera sandglompu í brautarkanti hægra megin, við lendingarsvæði teighögga.
4. Gróðursetja tré hægra megin við braut, við lendingarsvæði teighögga.

4

1. Flöt stækkuð (lagt til af 3 aðilum), til norðurs (tilgreint af 2 aðilum).
2. Gróðri komið fyrir aftan flatar, til að verka sem hindrun fyrir þá sem kjósa að slá vísvitandi fram yfir flöt.
[Undirrituðum lýst betur á glompu, til að fyrirbyggja að gróður hafi mögulega neikvæð áhrif á leik af 5. teig, þegar fram í sækir. Einnig til ég refsinguna við höggi sem mögulega fær harða lendingu á eða við flöt í miklum vindi full mikla ef kylfingurinn týnir bolta eða þarf að taka víti.](#)
3. Stækka og dýpka glompu hægra megin við flöt. Tveir leggja til stækkun, en annar þeirra nefnir einnig dýpkun.
4. Gróðursetja tré vinstra megin við stækkaða flöt.

5

1. Gróðri komið fyrir ofan austan brautar (vinstra megin er brautin er leikin). Gróðursetning á þessum stað muni skýla vellinum og virka sem refsing fyrir ónákvæm högg.
2. Fremri teigur skakkur miðað við braut. [þarf að skoða betur.](#)
3. Stalla flötina.
4. Gróðursetja tré beggja vegna brautar til móts við landingu teighögga. [Sjá kafla um refsingar við illa heppnuðum teighögga.](#)

6

1. Í dag er flötin kúpt. Fjarlægja efni úr henni miðri, flötin verði þannig “flatari” og hún stækkuð, m.a. með nýtingu flatlendis að henna aftanverðri.
2. Á fremri teig þurfa konur að taka mið á bóndabæinn Suður-Bár. Má rétta teiginn af. [þarf að skoða betur.](#)
3. Taka jólatré í burtu og setja litla glompu í staðinn. [Hér er ekki vitað um hvaða tré er rætt.](#)
4. Setja niður tré austan teiga til að verja þá gagnvart höggum frá 5. braut.
5. Flytja flöt upp á hólinn og aðeins aftar.
6. Gróðursetja tré beggja vegna brautar til móts við landingarsvæði teighögga. [Sjá kafla um refsingar við illa heppnuðum teighögga.](#)

7

1. Flöt breytt með viðbótarefni. Aftasti hluti hennar hækkaður upp og látinn halla á móti högginu. [Þetta útlit hljómar ágætlega, en skýrsluhöfundur er hrifnari af því að gæta hófsemi í fyllingum til að fyrirbyggja landsig í hinni nýju flöt.](#)
2. Ef brautin verður lengd, þá þarf að laga flötina að aftanverðu. [þarf að gera hvort sem er.](#)
3. Stækka flöt í átt frá teig (að aftanverðu).
4. Gróðursetja tré í “röfthól á braut”, þar sem glompa er sýnd á fyrirbyggjandi teikningu í inndrætti brautar frá hægri. [þarf að skoða betur, er ekki viss um nauðsyn þessa, þó um þetta gildi engar “reglur”.](#)

8

1. Gróðri bætt við aftan flatar.
2. Stækka vatnstorfæru, að mestu leyti til austurs. Tveir aðilar nefna stækkun.
3. Slétta landið framan við flöt.
4. Stækka flöt og glompu hægra megin og gróðursetja á hægri hönd.

9

1. Hætta að hirða hluta graslendis milli 1. og 9. brautar. Þar fái grasið að vaxa. [Einnig nefnt undir 1. braut.](#)
2. Tveir aðilar sjá ástæðu til að lýsa yfir stuðningi við tvær glompur vinstra megin við braut, sem sýndar eru á fyrirbyggjandi teikningu.

Almennt

- a) Allar flatir teknar upp, skipt um jarðveg í þeim og golfvallahönnuður látinn skapa "líf" í þeim. Sett lágmark 30 cm þykkt moldarlag undir. [Sjá kafla um flatir.](#)
- b) Nýr stígur/vinnuvegur sunnan lækjar við 2. flöt.
- c) Skjólbelti gróðursett norð-austan golfvallar. Tveir aðilar leggja þetta til, þar af leggur annar til greni og Heggstaðavíði. [Sjá kafla um gróður.](#)
- d) Meiri gróður við skála.

Gróður

Á fyrirliggjandi teikningu eru sýndar gróðurþyrpingar. Hér er gert ráð fyrir að henni sé ekki ætlað að virka sem stíf og nákvæm leiðbeining um gróðursetningu. Sú heildarmynd, sem þar er dregin upp af hlutdeild trjágróðurs á Bárarvelli, er góð að mati skýrsluhöfundar. Undirritaður kýs þó sjálfur að beita annars konar nálgun þegar staðsetning trjáþyrpinga er ákvörðuð. Til dæmis mælir skýrsluhöfundur með að trjáþykni verði ekki komið fyrir í lægðum mjög nærri brautum, sem kylfingurinn sér ekki ofan í, og getur því ekki vitað hvort bolti hans hvarf inn milli trjáa eða hvort hann sé að finna í slegnum karga í grennd. Mælt er með því að trjám verði fremur komið fyrir í tiltölulega stórum þyrpingum á hápunktum eða í grennd við þá og að grasi verði leyft að vaxa í jaðri þeirra. Þannig er unnt að koma í veg fyrir óþægindi við slátt milli stakra trjáa.

Skýrsluhöfundur vill einnig beina því til klúbbsins að forðast beinar línur og löng, samhangandi trjábelti – stefna fremur að misstórum þyrpingum. Gæta að staðsetningu m.t.t. óþarfa leit að bolta og leiktafa.

Eru þetta aðeins tvö lítil dæmi um viðfangsefni sem undirritaður telur að klúbburinn eigi að hugleiða áður en gróðursetning hefst. Mælt með að klúbburinn þrói með sér ítarlega framtíðarsýn um trjáræktarmál, skilgreini reiti til trjáræktar þar sem kveðið verði á um hámarks-hæð plantna, ásýnd og tilgang. Slíka teikningu má síðan færa í hendur sérfræðinga á sviði trjáræktar, sem geta í framhaldinu útbúið tegundalista og frekari leiðbeiningar um gróðursetningu.

Staðsetning, afstaða og umfang hindrana (glompur & gróður): Hvernig refsum við fyrir teighögg utan brautar?

Skýrsluhöfundur varð var við umræðu um refsingar við “villtum” teighöggum. Skiljanlega þykir fundarmönnum einkennilegt að kylfingur geti slegið teighögg sitt víðs fjarri þeirri braut sem leikin er, en fá fyrir það litla sem enga refsingu þar sem sums staðar er stutt milli samsíða brauta og grasið milli þeirra fremur létt.

Vissulega er sá möguleiki fyrir hendi í dag að slá yfir á ranga braut án þess að af því hljóti mikill skaði. Þetta verður enn öfugsúnara ef landið milli brauta verður skreytt hindrunum og háu grasi í miklum mæli. Þá gildir hið sérkennilega að kylfingurinn hagnist, hafi hann einfaldlega slegið nógu skakkt til að komast alla leið yfir á næstu braut, en högg, sem eru ekki jafn mikið af leið, fá meiri refsingu.

Skýrsluhöfundur mælir fremur með að kylfingum verði skapað nægilegt rými til athafna svo leikur geti gengið vel fyrir sig fyrir sem flesta forgjafarhópa, en að hugleiddar verði hindranir í nánd við flatir, þá aðallega glompur, til að þær taki betur við höggum frá viðkomandi braut, eða annarri hlið hennar, en öðrum og verri stöðum. Þetta á við um marga hátt skrifaða velli á heimsvísu, t.d. gamla völlinn í St. Andrews, Augusta National og Royal Melbourne.

Fyrirliggjandi teikning sýnir staðsetningu sandgryfja. Undirritaður mælir með að klúbburinn endurskoði fjölda þeirra og staðsetningu m.t.t. þess sem hér kemur fram að ofan. Einnig er eftirsóknarvert að halda fjölda sandgryfja í skefjum gagnvart umhirðu- og efniskostnaði. Hér skal áréttað að ekki er hægt að tala um rétt eða rangt í þessu samhengi, heldur virðist hér um að ræða ákveðinn mun á nálgun og/eða sannfæringu tveggja hönnuða. Skýrsluhöfundur er á því að á Bárarvelli ætti áherslan fremur að vera á glompur eða annars konar hindranir öðru hvoru megin við aðdraganda flatar, til að verðlauna vel hugsaðan leik frá teig, fremur en á brautarglompur. Þó er ekki útilokað að þær síðarnefndu geti kryddað leikinn á ákveðnum brautum.

Teigar

Skýrsluhöfundur veitir því athygli að á fyrirliggjandi teikningu er gert ráð fyrir þremur teigum á hverri braut, ef frá eru taldar brautir nr. 1, 4 og 8. Mælir undirritaður sterklega með því að klúbburinn hugleiði þetta fyrirkomulag alvarlega, horfi með gagnrýnum augum á nágildandi teigafyrirkomulag á Íslandi og setji sér markmið um gerð nýrra teiga í áföngum á næstu árum.

Þegar litið er á málið í nýju ljósi, þá hlýtur það að koma mönnum spáskt fyrir sjónir að maður með 5 í forgjöf leiki af sama teig og maður með 30 í forgjöf. Karlkylfingar eru jú ekki par hrifnir af því að slá af rauðum teig, þar sem hann er oftast en ekki nefndur til sögunnar sem kvennateigur, sem er í raun rangnefni. Þetta takmarkar verulega möguleika okkar – sem skipuleggja golfvelli – að stilla vellinum þannig upp að hver getuhópur fái notið leiksins sem best. Upplifun hvers og eins af vellinum hlýtur að verða jákvæðari ef hann er ekki borinn ofurliði af því hversu erfður völlurinn er, og eins því hversu vel hindranir og torfærur eiga við högglangd hans.

Íslensk venja gagnvart uppsetningu teiga á golfvelli er um margt sérstök. Hvítir og bláir teigar eru nánast aldrei notaðir. Þeir hvítu eru ætlaðir meistaraflokksmönnum úr röðum karla, en bláir hugsaðir fyrir meistaraflokk kvenna. Á þeim völlum sem yfir höfuð hafa slíka teiga, þá er hægt að ímynda sér að fjöldi hringja á þeim hlaupi aðeins á nokkrum tugum yfir heilt sumar. Samt er farið út í kostnað og fyrirhöfn við að byggja og hirða þessa teiga. Það er synd að geta ekki notað þá betur, dreift betur álagi og höfðað til stærri hóps kylfinga.

Við erlendis hafa menn tileinkað sér mun meira frjálsræði við skipulagningu á teigum og útfærslu á ýmiss konar hugmyndafræði í kringum þá. Í Bandaríkjunum hefur undirritaður leikið marga velli þar sem litirnir eru æði óhefðbundnir og hafa þeim þá verið gefin nöfn á einhverjum fyrirbærum úr náttúru umrædds svæðis.

Í Golfborgum í Grímsnesi – verkefni sem hefur verið stöðvað a.m.k. um stundarsakir – hafði skýrsluhöfundur ætlað að gera breytingar á þessu kerfi okkar. Var ætlunin þá að vera áfram með gula teiga, en stilla þeim upp talsvert framar en almennt tíðkast hjá okkur um þessar mundir. T.d. hefði samanlögð lengd brauta á 18 holum þá orðið um 5.100 m af slíkum teigum – þar 70.

Hugmyndin var þá að hvítir teigar kæmu þar fyrir aftan, eins og við þekkjum, en að betri kylfingar, t.d. þeir sem eru með 10 í forgjöf og lægra, yrðu hvattir til að nota þá ef þeir vildu. Það hefði eflaust ekki þótt raunhæft ef ekki hefði verið fyrir bláu teigana, sem ætlunin var að koma fyrir allra aftast – að þeir yrðu gerðir að meistarateigum fyrir menn með lægstu forgjöf, afrekskylfinga og atvinnumenn.

Eftir á að hyggja var þetta fyrirkomulag ekki nógu gott, e.t.v. vegna þess að hér var um að ræða sömu liti og notaðir eru í dag. Þetta olli smávægilegum misskilningi, sem aðstandendur verkefnisins fundu fyrir í kynningu á verkefninu og öllum aðdragandanum. Betra er líklega að stokka litakerfið algerlega upp og útiloka alla þá liti sem eru við lýði í dag. Best væri þá að nota liti eins og steingráan, grænan, brúnan o.s.frv. Skýrsluhöfundur leyfir sér að fullyrða að í þessu felist ekkert brot á nokkurs konar reglum, sem margir virðast telja að séu í gildi. Undirritaður sér ekki önnur vandamál í þessu en að gera þurfi ráð fyrir meiri sveigjanleika í túlkun golf.is-kerfisins á lengd valla af ólíkum teigum. Það er í raun bara úrlausnatriði.

Ákjósanlegast væri ef aðkomu-kylfingur kæmi í klúbbhúsið á Bárarvelli, næði þar í skorkort og skoðaði heildarlengd brauta af þeim teigum sem í boði eru. Að svo komnu bendir hann á ákveðinn lit, hugsar með sér: “Þetta er fin lengd fyrir mig,” og fer út á völl. Á skorkorti mætti jafnvel vera leiðbeinandi texti, þar sem klúbburinn ráðleggur ákveðnum forgjafarhópum að leika af ákveðnum teigum.

Sveigjanleikinn, sem kerfi af þessu tagi myndi hafa í för með sér, myndi gagnast okkur einna best á 2. braut Bárarvallar, eins og sú braut hefur verið teiknuð.

Stígar og vinnuvegir

Meðal almennra hugmynda um Bárarvöll voru óskir um nýjan stíg eða vinnuveg suður fyrir flöt á 2. braut, m.a. til að hlífa svæðinu framan við þá flöt og þurfa ekki að ganga í veg fyrir kylfinga sem leika 2. braut þegar gengið er frá 7. flöt og niður á 8. teig.

Þessi breyting yrði tvímælalaust vellinum til framdráttar, en skýrsluhöfundur vill eigi að síður leggja áherslu á að vel verði vandað til þessa nýja vegarkafla svo ekki verði ami af honum í lítt spilltu landi handan lækjarins aftan 2. flatar þegar sú braut er leikin og horft í átt til flatar frá braut. Ásýnd svæðisins yrði, að mati undirritaðs, betri ef leggja má veginn sem næst núgildandi landhæð. Ef hann þarf að vera hærri til að hann beri umferðarþungann og haldist nógu þurr, þá er mælt með því að gróður úr vegstæðinu verði lagður til hliðar við veglagninguna og honum klappað aftur í aflíðandi vegfláa flatarmegin, svo vegurinn virðist ekki rísa svo mjög upp úr landinu frá því sjónarhorni.

Á næstu síðu er tillaga skýrsluhöfundar að stígum og vinnuvegum á Bárarvelli, unnin ofan í fyrirbyggjandi teikningu. Eftirsóknarvert er að geta ekið sláttuvélum og öðrum tækjum eftir góðum vegum, þar sem það fer betur með tæki og sparar eldsneyti og tíma. Undirritaður kappkostar að jafnaði að sameina vinnuvegi og þá stíga sem kylfingar nota til að komast frá flöt, að og framhjá næsta teig og að brautarenda. Mikilvægt er að umferð kylfinga geti dreifst vel og jafnt þegar gengið er inná stíga, sem og útaf þeim. Það næst með því að haga stígnum þannig að hann taki á sig mjúkan sveig þar sem kylfingur er líklegur til að ganga inná eða útaf honum. Þetta er mun árangursríkari leið en að vera með eiginlega stígenda, þar sem allir ganga inná eða útaf grasinu á sama stað. Þar myndast þá alltaf flag og hefur stígurinn því að mörgu leyti glatað tilgangi sínum.

Líkt og lýst er hér að framan varðandi ásýnd hins fyrirhugaða vinnuvegar aftan 2. flatar, þá er við hæfi að velja stígstæði sem ekki eru of áberandi í landinu. Það er góð stefna að reyna að fela stíga sem kostur er, sérstaklega þegar horft er til brautar frá teig. Að slá eftir endilöngum stíg frá teig til brautar rýrir upplifun kylfingsins af landinu og leiknum. Reynt skal eins og kostur er að nýta hápunkta í landinu til að byrgja sýn á sem stærsta hluta stíganna, og leyfa grasi sums staðar að vaxa í sama tilgangi.

Þrátt fyrir ofangreint, þá er ákveðin skynsemi í því að seinka stígagerð fyrir kylfinga eins og kostur er. Ef land er þurrt, þá nægir kylfingum að ganga á grasi. Hægt er að slá breitt belti fyrir þá til að ganga á frá flöt, framhjá næsta teig og út að brautarenda. Stíga ætti aðeins að leggja þar sem land er of blautt og/eða þegar umferð er orðin svo mikil að svörðurinn er tekinn að rofna.

Tillaga skýrsluhöfundar að legu stíga og vinnuvega á Bárarvelli

Vinnuáhringur vegna útlagsvélis - (U) Múnninn Nýlön 22. jún 20. 0
Þessi vinnuáhringur er af hönnuðum hönnuðum Hönnuðum Hönnuðum frá 2006.

Flatir

Jarðvegsskipti á flötum

Helsta umkvörtunarefni þeirra sem standa að Bárarvelli er hve erfitt þeim hefur reynst að skera holur í flestar flatirnar. Virðist undirlag þeirra mjög grýtt, enda stutt niður á mel í flestum tilvikum. Fyrir utan holutöku, þá er auðséð á þessu að ræktunarskilyrði fyrir æskileg golfflatargrös eru ekki viðunandi.

Rætt var um jarðvegsskiptingu og lítils háttar lagfæringar á nánast öllum flötum. Hér á eftir fara lauslegar athugasemdir um hverja þeirra, settar fram í mögulegri tímaröð framkvæmda, eða sem tillaga að forgangs röðun:

- 7- Stækkun og fjölgun holustaðsetninga.
- 5- Minnka halla með því að skipta flötinni upp í þrep.
- 6- Stækkun og minnkun á hæðarmun frá miðju og út í jaðra.
- 2- Stækkun.
- 8- Stækkun og fjölgun holustaðsetninga.
- 9- Stækkun og minnka halla með því að skipta flöt upp í einskonar þrep.
- 3- Stækkun.
- 4- Stækkun.
- 1- Rætt var um að umfang yrði einna minnst á 1. flöt, en nauðsyn að byggja upp með sömu efnum og á öðrum flötum til að fá samskonar svörun.

Forgangsröðun þessi er lögð fram með fyrirvara um frekari þróun hugmynda um lagfæringar á hverri flöt, sem kann að hafa áhrif á efnisvöntun eða afgang úr einstökum framkvæmdum og þannig mögulega samnýtingu við gerð annarrar flatar samtímis.

Þegar hefur komið fram skýr vilji klúbbsins til að setja upp áætlun um jarðvegsskipti og lítilsháttar endurgerð flata á Bárarvelli á næstu árum. Að beiðni klúbbsins leggur skýrsluhöfundur hér til leiðbeiningar um aðferðafræði og efni.

Aðferðir

Eins og margir landsbyggðar-golfklúbbar, þá hefur Vestarr ekki mikla burði til að vökva jafn ört, reglulega og mikið og nauðsyn krefur ef valin eru byggingarefni “eftir bókinni”. Því er nauðsynlegt að “brjóta reglurnar” á réttan hátt til að höfða betur til þess umhverfis sem klúbburinn vinnur í.

Undirritaður leggur til að þær flatir, sem standa á melum, verði endurgerðar þannig. Á þetta við um nær allar flatir vallarins, nema nr. 2:

- Grusrót og allur jarðvegur sem ætla má að lyftist í frosti verði fjarlægður úr stæði endanlegrar flatar.
- Þurfi að fjarlægja meira efni til að koma fyrir 30 cm þykku lagi nýs ræktunarjarðvegs, þá skal það gert.
- Nýjum ræktunarjarðvegi komið fyrir, sjá efnislýsingu.

Flöt nr. 2 mætti endurgera þannig:

- Grusrót og mold fjarlægð svo móta megja slétt og vel þjappað moldargólf 40-50 cm undir endanlegu yfirborði nýrrar flatar. Hluti moldarinnar nýttur til að búa til nýjan, upphækkaðan flatarkant meðfram hluta flatarjaðars, gerist þess kostur.
- Dremskurðir grafnir í moldargólfið meðfram efri flatarbrún til að skera á streymi jarðvatns meðfram jarðlögum og inn undir flötina. Dremskurðir fylltir með “drenperlu” og dúkur settur ofan á ef hætt er við því að efni, sem kemur ofan á skurðinn, hrynji niður í perluna.
- Möl eða frostfrítt efni sett ofan á moldarbotninn, 10-20 cm þykkt. Þykkt fer eftir staðháttum, kostnaði o.fl.
- 30 cm lagi ræktunarjarðvegs komið fyrir allra efst, sjá efnislýsingu.

Efnisval

Efni, sem skýrsluhöfundur leggur til að verði notað í svokallað rótarlag (efstu 30 cm), er sandur með eftirfarandi kornastærðardreifingu. Hann verði síðan blandaður með mómold (sjá kafla um moldarblöndun):

Flokkun	Kornastærð	Viðunandi hlutfall
Fín möl	2-3,4 mm	Ekki meira en 10% efnis innan þessara marka. Aldrei meira en 3% fín möl (helst ekkert).
Mjög grófur sandur	1-2 mm	
Grófur sandur	0.5-1 mm	A.m.k. 60% efnis þarf að falla innan þessara marka.
Miðlungs grófur sandur	0.25-0.5 mm	
Fínn sandur	0.15-25 mm	Ekki meira en 20% efnis.
Mjög fínn sandur	0,05-0,15 mm	Ekki meira en 5%.
Silt	0,002-0,05 mm	Ekki meira en 5%.
Leir	Minna en 0,002 mm	Ekki meira en 3%.
Samtals fínefni	Minna en 0,15 mm	Ekki meira en 10%.

Haft skal samráð við hönnuð um það hvort leita skuli til viðurkenndra aðila, t.d. rannsóknastofu, verkfræðistofu, Landbúnaðarháskóla Íslands, Rannsóknastofnun byggingariðnaðarins til að fá efnagreiningu á sýni úr því efni sem til greina kemur að nota í rótarlag. Leita skal sérstaklega eftir niðurstöðum mælinga á köfnunarefni (N), fosfór (P) og Kalí (K), leiðnitölu og pH-gildi. Eftirfarandi tafla sýnir æskileg viðmið:

Sýrustig, pH..... 5,5 til 7,0
 Leiðni, mS/cmMinna en 15
 Fosfór (P), mg/100g 5-10
 Kalí (K) mg/100g 50-100
 Magnesíum, mg/100g..... Meira en 2

Moldarblöndun

Til að draga úr vatnsþörf mælir skýrsluhöfundur með því að sandurinn verði blandaður mómold. Skal hlutfallið vera 80% sandur á móti 20% mold.

Svokölluð mómold eða mýramold inniheldur hátt hlutfall af lítið niðurbrotnu lífrænu efni en vegna lágs sýrustigs er niðurbrotið og miðlun áburðarefna afar hæg. Slíka mold er því nauðsynlegt að kalka, þ.e. að blanda kalki, t.d. kalkþörungum saman við moldina og blanda síðan moldinni saman við sandinn.

Tyrfing & gerð ræktunarsvæðis fyrir flatartorf

Tyrfa skal flatirnar með sérræktuðu golfflatargrasi. Undirritaður mælir með að klúbburinn hugleiði að koma sér upp ræktunarsvæði fyrir slíkt gras á golfvallarsvæðinu.

Betra að hafa það í seilingarfjarlægð og geta því hirt það reglulega, slegið og sinnt öðrum aðgerðum með tækjum sem eru geymd á staðnum. Byggja þarf ræktunarsvæðið upp með sama efni og verður notað sem rótarlág í flötunum er þær verða endurgerðar.

Mögulegt er að endurnýta hluta efnisins sem fer í ræktunarsvæðið, þó ávallt verði að setta sig við einhverja rýrnun þar sem ekki má hætta á að undirliggjandi jarðvegi verði mokað upp með hinu æskilega efni.

Þegar allar flatir hafa verið endurgerðar verður, eðli málsins samkvæmt, eitthvað rótarlágsefni eftir á ræktunarsvæðinu, sem þá er hægt að sá í á nýjan leik og nota að staðaldri til framtíðar til viðgerða, eða sem æfingaflöt.

Til greina kemur að koma upp ræktunarsvæði af þessu tagi norðan 1. brautar. Slíkt svæði þarf að undirbúa með því að fjarlægja af því alla grasrót og gróður. Því næst skal landið formað nægilega til að tryggja góðan vatnshalla og yfirborðið bakdregið svo hvergi verði eftir háar rastir eða dældir. Svæðið skal þurrkað eins og kostur er, t.d. með því að grafa skurð(i) að svæðinu ofanverðu til að hindra streymi jarðvatns inn undir hið fyrirhugaða ræktunarsvæði.

Fjárfesting þessi fengi enn betri meðhöndlun ef úðurum yrði komið fyrir, svo vökva megi svæðið til að hraða spírun og allri þróun. Þannig stýttist tíminn frá sáningu til skurðar fyrir flutning og tyrfingu.

Nota má úðara sem eru að jafnaði notaðir í teiga og er unnt að gera þá ýmist sjálfvirka eða kveikja og slökkva á þeim handvirkt. Þeir úða í heilan hring og kasta rúmlega 20 metra í logni.

Tími frá sáningu til skurðar fer að miklu leyti eftir umhirðu. Er hér reiknað með þremur árum, í þeim tilgangi einum að meta æskilega stærð ræktunarsvæðisins. Er hér gengið út frá því að flatir Bárarvallar verði endurgerðar á a.m.k. 6 árum. Þannig þyrfti stærð ræktunarsvæðis ekki að vera nema helmingur af summu flatarmáls allra fyrirhugaðra nýrra flata á vellinum, að viðbætti ákveðinni rýrnun vegna skemmda og afskorninga við tyrfinngu. Að mati skýrsluhöfundar þarf dæmigerð flöt á Bárarvelli ekki að vera mikið stærri en 400 fermetrar, að því gefnu að úrval holustaðsetninga sé viðunandi til að dreifa megi álagi. Níu flatir af þessari stærð eru því alls 3.600 fermetrar. Að viðbættum 10% er stærðin komin upp í 4 þúsund fermetra. Sé reiknað með að sáð verði tvisvar í ræktunarsvæðið, þá þarf stærð þess að ná rúmlega 2 þúsund fermetrum.

Þykkt rótarlagsins þarf í þessu tilviki ekki að ná sömu þykkt og á flötum Bárarvallar, 30 cm, er þær verða endurgerðar. Á ræktunarflötinni þarf ekki að gera ráð fyrir dýpt holunnar og lengd holuskerans. Því ætti að nægja að gera ráð fyrir 20 cm þykkt. Í ræktunarsvæðið þarf því 400 rúmmetra af þjöppuðu rótarlagsefni. Ef gert er ráð fyrir 15% rýrnun vegna uppmoksturs og meðhöndlunar á lausu efni á flutningabílum, þá er skynsamlegra að gera ráð fyrir að 460 rúmmetrar verði keyptir og fluttir á staðinn.

Endanlegt val á efni ræðst af úrvali sem í boði er, gæðum og kostnaði. Líklegt er að efniskostnaður við ræktunarflöt þessa verði vel á aðra milljón króna. Hugsanlegt er, að teknu tilliti til þróunar á olíuverði og þ.a.l. flutningskostnaði, að kostnaður við ræktunarsvæðið muni samsvara aðkeyptu torfi á um fjórar flatir þegar allt er talið.

Einnig er hugsanlegt að fjárfesting þessi skapi klúbbnum möguleika á að selja sérræktað golfflatargras til golfvalla í nágrenninu.

Samantekt og lokaorð

Í samantekt þessari í kjölfar heimsóknar á Bárarvöll og félagsfundar í Grundarfirði 2. júní 2011, hefur höfundur reifað þau mál sem upp komu varðandi framtíð vallarins eftir fremsta megni miðað við þær upplýsingar sem legið hafa fyrir. Undirritaður telur sig ekki getað gefið ítarlegri leiðbeiningar um staðsetningu hindrana, trjárækt, endurgerð flata o.s.frv. nema við nánari skoðun og með meiri tíma sem slíkt krefst. Álit þetta, sem sett hefur verið fram að framansögðu, ætti þó að geta lagt línur um næstu skref.

Hugmyndir félagsmanna voru heilt yfir ákaflega góðar, að mati skýrsluhöfundar, og eru langflestar í takt við þá framtíðarsýn sem mörkuð hefur verið skv. fyrirbyggjandi teikningu. Sú sýn þarfnast ekki grundvallarbreytinga. Beinagrind vallarins er sterk.

Undirritaður leggur áherslu á að klúbburinn íhugi vandlega næstu skref gagnvart gerð sandgryfja og gróðursetningar. Á umræddum fundi var að heyra að klúbburinn átti sig vel á mikilvægi þess að endurgerð flata heppnist vel og að leitað verði til aðila með fagþekkingu hvað hana varðar.

Hvað varðar frekari þróun vallarins gagnvart sandgryfjum, gróðursetningu og áhrifum þessa á leikinn sjálfan, þá eru til góð dæmi um golfvelli sem krefja kylfinga um góðan og úthugsaðan leik, en eru eftir sem áður viðráðanlegir fyrir kylfinga með hærri forgjöf. Þetta er vitaskuld eftirsóknarverð blanda, ekki síst gagnvart rekstrarumhverfi klúbbsins til framtíðar. Til að þetta jafnvægi náist er ákaflega mikilvægt að staðsetningu hindrana, s.s. sandgryfja og trjáa, verði gefinn góður gaumur.

Undirritaður er meðvitaður um að upphaflega hafi verið fyrirhugað að félagsfundur færi fram með öðrum hætti, þ.e. að einstakar hugmyndir yrðu ræddar í meiri smáatriðum og atkvæði mögulega greidd um hverja og eina. Skýrsluhöfundur telur sig ekki hafa getað tjáð sig á ítarlegri hátt að svo komnu máli um stakar hugmyndir. Slíkt krefst meiri þekkingar undirritaðs á staðhættum og meiri umhugsunartíma. Er sú framkvæmd fundar, sem ofan á varð, síst talin síðri, þar sem skýrsluhöfundur telur fundinn hafa leitt í ljós hve mikil sátt er innan klúbbsins um völlinn og hugmyndir um þróun hans til framtíðar. Sú sátt er óvenjulega víðtæk og kom það skemmtilega á óvart. Lítur undirritaður því á að Golfklúbburinn Vestarr geti því byggt næstu skref sín á afar góðum grunni.

Virðingarfyllst,

Edwin Roald Rögnvaldsson
Golfvallahönnuður